

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Милена Йорданова

за дисертационен труд на тема „Социолингвистични елементи на комуникативната компетентност при овладяването на арабски език от българи“, представен от ас. Христина Тодорова Чобанова-Ангелова, докторант на самостоятелна подготовка към Катедра „Арабистика и семитология“ от Факултета по класически и нови филологии при Софийския университет „Св. Климент Охридски“, за присъждане на образователната и научна степен ‘**доктор**’ в област на висше образование 2. Хуманитарни науки, по професионално направление 2.1. Филология (Семито-хамитски езици – Арабски език)

Със заповед № РД 38-152 от 18.03.2019 г. на Ректора на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ съм назначена за член на научното жури по защитата на дисертационния труд на ас. Христина Тодорова Чобанова-Ангелова. Общото ми впечатление от представения дисертационен труд е, че темата притежава необходимия потенциал за сериозно изследване и приложение в практиката. Необходимо е да се отбележи и богатият практически опит на докторантката в областта на преподаването на арабски език и на арабска диалектология.

Представеният от ас. Х. Чобанова-Ангелова дисертационен труд се състои от увод, четири глави, заключение, списък на използваната литература и приложения с общ обем от 331 страници, от които 315 страници текст и 16 страници библиография. Към тях трябва да се добавят и 30 страници приложения, съдържащи 14 диаграми на езикови компоненти на социолингвистичната комуникативна компетентност в изследваните учебни комплекти. Обемът и структурата напълно отговарят на изискванията за разработването на научен труд по избраната проблематика, като са съобразени със спецификата на обработения и анализиран материал, което позволява на тази база да бъдат мотивирани направените в текста изводи.

Още в уводната част докторантката Х. Чобанова-Ангелова извежда актуалността и значимостта на разглежданата проблематика. Ясно формулирани са обектът и предметът, целите и задачите, хипотезата и методите на изследване. Проблематиката на изследването е провокирана от езиковите реалности, констатирани при преподаването на арабски език на студенти с водещ български език, което затвърждава неговата актуалност.

Разработката на Христина Чобанова-Ангелова представлява интердисциплинарно изследване, в което се анализират социолингвистични елементи на комуникативната компетентност. Емпиричното изследване е проведено в Софийския университет в периода 2011–2018 г., като получените резултати от качествените изследователски експерименти са логично анализирани и докладвани на различни научни форуми в страната и чужбина.

Намирам за положително, че ас. Х. Чобанова-Ангелова е направила известни корекции по отношение на обема на първата глава спрямо депозирания за предварително обсъждане вариант на текста, с който имах възможност да се запозная по-рано.

Резултатите, обобщени в четвъртата глава на дисертацията, биха могли да бъдат приложени в процеса на обучение по арабски език на обучаеми с водещ български език, тъй като в нея се предлага скала за оптимално подреждане и градиране на езиковите компетентности на социолингвистичната комуникативна компетентност съобразно равнищата по Общата европейска референтна езикова рамка. Предложенията за разработване на различни видове упражнения и дейности за оптимизиране на преподаването на социолингвистичната компетентност по арабски език на обучаеми с водещ български език са уместни и биха допринесли за овладяване на визираната степен на комуникативна компетентност.

Посочените в дисертационния труд приносни моменти са с теоретико-приложен характер. Предвид спецификата на арабския език и проблемите на преподаването му на чужденци авторката правилно се е ориентирала към „изследване на смесен книжовно-диалектен обем от текстове, съдържащи

социолингвистични комуникативни изрази за арабския език, базирано върху учебна литература и продукция от обучителни експерименти“ (с. 316).

Докторантката е включила в библиографията на дисертационния си труд изследвания на утвърдени учени в областта на разглежданата проблематика, като се позовава и на водещи български специалисти.

Интересите на Х. Чобанова-Ангелова в областта на различните социолингвистични елементи на комуникативната компетентност при овладяването на арабски език от българи намират отражение в научните ѝ публикации и участия в различни форуми у нас и в чужбина. Представени са общо шест публикации по темата на дисертационния ѝ труд, от които пет самостоятелни и една в съавторство.

Авторефератът, структуриран според общоутвърдените изисквания, отразява основните резултати, постигнати в дисертационния труд. Съдържанието е представено по глави с извеждане на основните акценти, като представя адекватно резултатите на изследването.

Дисертационният труд на Х. Чобанова-Ангелова съдържа научни и приложни резултати, които отговарят на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България, Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на СУ „Св. Климент Охридски“. Дисертационният труд показва, че докторантката притежава необходимите теоретични познания и професионални умения в съответното направление, като демонстрира качества и умения за самостоятелно провеждане на научно изследване. Предвид гореизложеното, давам своята положителна оценка за дисертационния труд и предлагам на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен ‘доктор’ на ас. Христина Тодорова Чобанова-Ангелова по професионално направление 2.1. Филология (Семито-хамитски езици – Арабски език).

02.05.2019 г.

Изготвил становището:

доц. д-р Милена Йорданова